Attache Wojskowy 8575 J2

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
8575 J2
1.IV
Załączników

Paryż, dnia 10 marca 1922 roku

do Mjr. Świtalskiego

Kochany Kaziu,

Pan.

W sprawie finlandzkiej zaszedł zwrot, który wymaga zajęcia się sprawą w Warszawie.

Stosownie do otrzymanej depeszy, zakomunikowałem Weygand'owi nasze zamiary. Weygand, popierając zasadniczo ideę, zwleka z definitywną odpowiedzią, wychodząc z założenia, że sprawa przedewszystkiem ma charakter polityczny. Jest to wyczekiwanie na krok poselstwa względem Quai-d'Orsay.

Poselstwo do dzisiejszego dnia nie otrzymało instrukcji z M.S.Zagr., natomiast poseł finlandzki w Paryżu został zawiadomiony przez swój rząd o zamiarach zawarcia konwencji z Polską.

Poseł ten wpadł na nieszczęśliwy pomysł, ażeby zapytac Ouai-d'Orsay o pogląd na tę sprawę. Na Quai-d'Orsay powiedziano mu, że zasadniczo myśl jest bardzo piękna, lecz moment nie jest korzystny na względu na konferencję w Genui i możliwośc reakcji ze strony bolszewickiej.

Poselstwu naszemu udało się powstrzymac posła finlandzkiego od wysłania zbyt drastycznego telegramu do Helsingsforsu. Umówiony tekst telegramu będzie brzmiał : "Francja "zasadniczo sprzyja zbliżeniu polsko-finlandzkiemu, jednakże ra-"dzi wstrzymac się z opublikowaniem umów wojskowych do czasu wy-"jaśnienia sprawy genueńskiej".

W ten sposób finlandzka strona sprawy jest załagodzona, obawiam się jednak, ażeby nasze M.S.Zagr.nie przestraszyło się tego niefortunnego zajścia. Poselstwo paryskie bar-

.....

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

296

dzo będzie oględne w podaniu tych wiadomości do M.S.Zagr. Jeżeli jednak chcemy uniknąc nieprzyjemnych komplikacji, uważam za niezbędne uprzedzenie jakichkolwiek trudności na gruncie M.S.Zagr. przez wywarcie odpowiedniego nacisku. Ewentualne trudności można usunąc, gwarantując tajnośc układu, aż do czasu wyjaśnienia sytuacji politycznej. W każdym razie wydaje się mi niezbędne przeprowadzenie akcji M.S.Zagr. - Poselstwo paryskie - Quai-d'Orsay, z chwilą kiedy sprawa została już raz przezemnie wobec Weygand'a poruszona. Otrzymawszy wyrazny rozkaz, nie mogłem zwlekac z poruszeniem sprawy.

Wiadomości o incydencie paryskim nie zostały przesłane telegraficznie, raporty, zredagowane oględnie, przyjdą do M.S.Zagr. równocześnie z moim raportem.

Odnośne kopie załączam.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

W sprawie kredytów wojskowych nastąpił korzystniejszy zwrot. P.Radziszewski przeprowadził pomyślną akcję w kołach parlamentarnych. Weygand wywarł nacisk na Poincare i ministra Skarbu, stawiając rzecz na gruncie pogotowia przeciwko Niemcom. W rezeultatcie Poincare oświadczył, że uważa kredyty za zobowiązanie, które Francja wykona. W każdym razie jednak liczyc się należy, że w najkorzystniejszym nawet wypadku zrealizowanie kredytów wymagac jeszcze będzie bardzo długiego czasu. Stały nacisk na tę sprawę wszelkiemi drogami uważam za niezbędny.

Łączę serdeczne ukłony

J. Beck

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

297

Do ppłk. Matuszewskiego
do wł. mpr. Becka

22/III.22r.

8575

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

Odpis

W sprawie 2000/II.

Paryż dn.12/III.22r.

Kochany Pułkowniku!

Nie śpieszyłem sie z pierwszą odpowiedzią na list Twój, w którym otrzymałem podstawy program Twoich prac, a zarazem "kapitał zakładowy" mojej roboty, gdyż chciałem głebiej wniknąć w tutejsze sprawy.

Oglądając całość sytuacji militarnej z paryskiego punktu widzenia mogę jedynie potwierdzić słuszność zasadniczych poglądów. W sytuacji tej mogę dodać tylko kilka momentów drugorzędnych. Natomiast w ocenie wagi czynników, w pierwszej mierze czynnika francuskiego, i w dziedzinie użyteczności tego czynnika dla nas mam już pewien zapas obserwacji i wniosków. Szersze rozwinięcie tych spraw przesyłam w poszczególnych raportach. Tutaj chciałbym zebrać krótko całość.

A wiec przedewszystkiem konwencja z Francją.

Stan obecny: podpisanie umów handlowych zostało listem Poincaré'go uznane za wystarczające do wprowadzenia w życie konwencji wojskowej i układu politycznego. Z naszej strony musi jeszcze nastąpić ratyfikacja układu handlowego przez sejm. Kredyty wojskowe zostały w wymienionym liście Poincaré uznane za podlegające dalszym negocjajom. Akcja ~~xxxxxx~~ Radziszewskiego i nacisk Weyganda doprowadzi-

298

ły do oświadczenia P., że jest to zobowiązanie,które Francja wykona.Jednak podkreślam jeszcze raz, że nie można liczyć na szybkie zrealizowanie kredytów. Ciągły nacisk konieczny, żeby znów sprawy nie skręcono. Tyle co do aktualnego stanu rzeczy.

Wnikając w istotę francuskiego współdziałania w razie wojny, stwierdzić należy następujące fakty: 1/daleko doniosłejszy /wpływ/ na formę wystąpienia Francji w razie wojny posiadają obecne przeobrażenia armji francuskiej, aniżeli teksty konwencji francuskiej. Preobrażenia znajdujące wyraz w nowych prawach wojskowych i rozwoju doktryny przesądzają i ograniczają wogóle możliwości akcji francuskiej w początkowym okresie wojny /około 6 tygodni/,wpływają zatem zasadniczo na najważniejsze zagadnienia naszej sytuacji militarnej.Ocenę tego podaję w raportach. Po uświadomieniu sobie tego można ustalić skalę ewent.rozwoju naszej konwencji. 2/Przeobrażenia te normowane są: a/względami polityki wewnętrznej i zagranicznej / w stosunku do wielkich mocarstw/ i ekonomicznymi, b/ocenę francuską zagrożenia ze strony niemieckiej, która stanowi jedyny istotny czynnik ich polityki wojskowej. 3/znaczenie nasze polityczne na tut. gruncie jest tak słabe obecnie, że wpływ tą drogą na sprawę sojuszu wojskowego nawet w ograniczonej,jak powyżej skali nie może mieć poważniejszego znaczenia dodatniego.Fakt ten, choć ma ograniczone znaczenie na bojową stronę sojuszu-

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

(Write nothing in this space.) (Write nothing in this space.) (Write nothing in this space.)
(Attach this end.) (Attach this end.) (Attach this end.)

odbija sie natomiast silnie na kwestji pomocy technicznej w czasie pokoju.

Biorąc punkty 1 i 3 za podstawe dochodzą do nastepujących wniosków:

W dziedzinie politycznej niezbędna jest stała uwaga, aby nie popsuć i nie obniżyć zakresu sojuszu wojskowego i uzyskać pomoc techniczną w czasie pokoju Poważniejszy wpływ dodatni na rozwój sojuszu dałby sie uzyskać dopiero przy zasadniczej reformie całego systemu naszej dyplomacji. Do tego nie wystarczą poszczególni ludzie,nawet sama osoba posła w Paryżu całkowicie sprawy nie postawi bez gruntownego przebudowania M.S.Z.

W dziedzinie wojskowej z dwu wymienionych w punkcie 2 czynników tylko b/ t.j.ocena zagrożenia niemieckiego może być punktem zaczepienia. I tu nawiązując do mego raportu " o wywiadzie xxx francuskim w Niemczech" uważam konieczność stworzenia u nas samodzielnego kompletnego wywiadu niemieckiego, a to ze wzgledu na nasze własne bezpieczeństwo i dla uzyskania najpoważniejszego atutu w stosunkach wojskowych z Francją. Wywiad ten oczywiście musiałby być oparty o gruntowne studjum wojskowości niemieckiej. Materjał uzyskiwany od francuzów może być tylko uzupełnieniem własnego wywiadu - zastąpić go nie jest w stanie.

Powyższe wnioski przedkładam pod ocenę, uważając je z mej strony za zasadnicze, tyczą sie one wyłącznie prawie zagadnienia niemieckiego.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

300

(Write nothing in this space.) (Write nothing in this space.) (Write nothing in this space.)
(Attach this end.) (Attach this end.) (Attach this end.)

Nasza sprawa wschodnia na gruncie paryskim jest sprawą przedewszystkiem i prawie wyłącznie polityczną. Jej strona wojskowa t.j.zachowanie i zabezpieczenie całej siły Polski przeciw Niemcom /jeśli te rzecz oglądać z francuskiego punktu widzenia/ jest tu argumentem drugorzędnym,zwłaszcza wobec braku zrozumienia, nie co do siły, lecz co do formy zagrożenia bolszewickiego, Robię w tej dziedzinie co mogę dla urobienia opinji,ale idzie to b.opornie.

Na koniec proszę o wyjaśnienie jednego punktu z "2000/II." Jest tam mowa o dążeniu do "zaczepno-odpornego" przymierza z Francją.Wobec nieprawdopodobieństwa nadania sojuszowi jakiejkolwiek "zaczepności" proszę o wyjaśnienie, czy chodzi tu o zapewnienie aktywnej formy obrony, co mi się wydaje naturalniejsze, czy rzeczywiście brana jest pod uwagę zasadnicza zmiana podstaw sojuszu?

Ściskam Cię serdecznie Kochany Pułkowniku i winszuje przeprowadzenia pierwszego programu wojskowej polityki,który uważam za sukces pierwszorzędnego znaczenia.

m.p.Beck.

Za zgodność:

KW

301

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York